

Helsingin vammaisneuvoston kokous (6/2024)

Aika: Tiistai 11.6.2024 klo 13.31–16.04. (kahvitarjoilu klo 13.00 alkaen)
Paikka: Kaupunginhallituksen sali, kaupungintalo 3. krs.
Osoite: Pohjoisesplanadi 11–13, Helsinki.

Osallistuvat jäsenet:

Valtuustoryhmien edustajat:

Sirpa Puhakka	puheenjohtaja (Vasemmisto)
Kristiina Karhos	(Vihreät)
Jari Mönkkönen	(Kok.)
Eva-Maria Asukas	(SDP) (etänä)
Marko Joensuu	(PS)

Yhdistysten edustajat:

Taru Reinikainen	Helsingin Kuuloyhdistys ry
Senni Hirvonen	Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset ry (etänä)
Markku Poikela	Helsingin Invalidien Yhdistys ry, tilalla Viktoria Welling
Sari Sepponen	kokouksen puheenjohtaja (varapj.) Kehitysvammatuki 57ry
Ari Österberg	Helsingin ja Uudenmaan Neuroyhdistys ry
Sirpa Halmela	Pääkaupunkiseudun Hengitys ry
Mikko Remes	Helsingin Reumayhdistys ry, (saapui kokoukseen 13.42)
Päivi Seila	Mielenterveysyhdistys HELMI ry
Peppi Santaniemi	Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö (etänä, poistui kokouksesta klo 15.11.)
Susanna Haapala	Kynnys ry

Kaupungin toimialojen ja keskushallinnon pysyvät asiantuntijat:

Maria Tauriainen	Kasvatus ja koulutus
Pirjo Tujula	Kaupunkiympäristö (etänä)
Tiina Larva	Kulttuuri ja vapaa-aika
Tove Nygård-Alanne	Sosiaali- ja terveystoimi
Mauno Rönkkö	Kaupunginkanslia, tilalla Tommi Sulander

Muut kaupungin edustajat:

Titta Reunanen	kumppanuuspäällikkö, kaupunginkanslia
Marja Säikkä	asiantuntija, kaupunginkanslia, vanhusneuvoston sihteeri
Pirkko Excell	erityissuunnittelija, Sote:n osallisuus ja vuorovaikutus (etänä)

Vammaisneuvoston sihteeri:

Päivi Kurikka	vuorovaikutusasiantuntija, kaupunginkanslia
---------------	---

Vierailijat:

- apuvälinepalveluiden osastonhoitaja Susanna Luostarinen, Helsingin kaupungin apuvälinepalvelut
- kehitysvammapoliklinikan päällikkö Susanna Wolkoff ja vammaispäällikkö Tuomas Ratinen, sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala
- vammaispalveluiden asiantuntija Anu Purhonen, Vammaispalvelujen järjestäminen, sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

Asialista:

1. Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.31.

2. Osallistujien toteaminen

Todettiin osallistujat.

3. Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin asialista.

4. Muistion hyväksyminen

Edellisen kokouksen muistio 5/2024 oli kokouskutsun liitteenä ja se on liitetty vammaisneuvoston verkkosivuille.

Merkittiin muistio tiedoksi.

Valittiin muistion tarkastajiksi Eva-Maria Asukas ja Susanna Haapala.

5. Perusterveydenhuollon apuvälineet

Esittelemässä apuvälineiden osastonhoitaja Susanna Luostarinen Helsingin kaupungin apuvälinepalveluista.

Kuultiin esitys. Kaupungin apuvälinepalvelut toimivat pääsääntöisesti hyvin. Työnjakoa kuitenkin HUS:n kanssa on selkiytettävä ja varmistettava apuvälineiden laatu.

Keskusteltiin myös esimerkiksi, olisiko mahdollista monipuolistaa apuvälinevalikoimaa sekä siitä, että tiedottaminen Kallion perhekeskuksen apuvälineautomaatin käyttöönotosta on tärkeää.

Neuvosto keskusteli myös apuvälinepalvelujen kilpailutuksesta ja millaiset mahdollisuudet vammaisneuvostoilla on vaikuttaa kilpailutukseen Uudenmaan alueella sekä apuvälineiden tarpeen arvioinnista.

6. Vammaispalvelujen vammaisten ihmisten erityisen vaativien palvelujen ja tilapäishoidon kehittämisen -hankkeita

Esittelemässä Kehitysvammapoliklinikan päällikkö Susanna Wolkoff ja vammaispalvelujen päällikkö Tuomo Ratinen.

Kuultiin esittely. Hankkeet ovat edenneet suunnitellusti mutta vammaispalvelulain uudistus tuo mukanaan muutoksia.

Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluihin tarvitaan lisää resursseja ja osaamista. Moniammatillisen tuen yksikköön on tarvetta rekrytoida lisää henkilöstöä. Pätevän henkilöstön saaminen on kuitenkin vaikeaa. Myös palvelujen tuotteistamista ja kehittämistä tarvitaan.

Peruspalvelujen ensisijaisuus vaatii laajaa yhteistyötä terveyspalvelujen kanssa. Etevan palvelujen siirtyminen HUS:lle on aiheuttanut ongelmia, mutta yhteistyöpohja on hyvä.

Kaupunki on ostanut näitä palveluja ulkopuolelta, nyt kehitetään kaupungin omaa palvelutuotantoa.

Terapiapalveluja pitäisi saada huomattavasti enemmän ennen kuin tilanteet lasten ja nuorten kanssa kriisiytyvät. Keskustelua käytiin paljon Aurinkolahden ja Siltamäen yksiköistä ja niiden tilanteesta. Lasten tilapäishoitoon kehitetään omaa

palvelutuotantoa ja niitä keskitetään. HUS on kehittänyt paljon kehitysvammapsykiatriaa ja sen palveluja. Helsinki on omassa luokassaan, kun sillä on kehitysvammapoliklinikka ja jonka lääkäritilanne on hyvä.

Ennaltaehkäisevä hoito on monimuotoista ja sitä pyritään kehittämään. Asumisyksiköihin on kuitenkin vaikea rekrytoida osaavaa henkilöstöä.

Haastavaa on pohtia peruspalvelujen ja vammaispalvelulain yhteensovittamista. Siihen ja ennaltaehkäisevän toiminnan kehittämiseen on vammaisneuvoston aiheellista palata myöhemmin.

7. Vammaispalvelujen oman asumispalvelutuotannon asiakaskyselyn tulokset

Esittelemässä vammaispalveluiden asiantuntija Anu Purhonen, Vammaispalvelujen järjestäminen, sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala.

Kuultiin esittely. Omavalvonnan merkitys korostuu yhä enemmän. Siksi on tehty laaja asiakaskysely (43 yksikköä mukana, vastaajia 346).

Muutamia huomioita kyselystä. Vastanneista kolmannes vastasi, ettei heille ole määritelty omahoitajaa. Ruokien annostelu on yllättävän yleistä, joka ei tue asiakkaan itsemääräämisoikeutta. Yksinäisyyden torjumista tarvitaan, samoin vapaa-ajan toimintaa.

Keskustelussa nousi esille kysymysten ja vastaamisen tavat. Tarvitaanko tutkimuskyselyapua? Ongelmana on se, kuka vastaajaa avustaa. Arviolta lähes kaikilla kyselyyn vastaajaa avusti työntekijä.

Neuvostolta tuli ehdotuksia, miten kyselyä ja tiedonkeruuta voitaisiin kehittää. Ehdotettiin esimerkiksi tiedonkerääjiksi ensimmäisen vuoden lähihoitajaopiskelijoita, ystäväpalveluja (esim. SPR) ja kaupungin koordinoiman vapaaehtoistoiminnan toimijoita sekä korkeakouluopiskelijoita.

Kysyttiin myös, mikä on kyselyn velvoittavuus puuttua asioihin, joita vastanneet kokivat hankaliksi (itsemääräämisoikeus, ruokailu, suihku ja yhteisöllisyys). Esittäjän mukaan lainsäädäntö velvoittaa, että epäkohdat korjataan ja se on linjajohdon asia. Yksiköihin tehdään valvontakäyntejä, niissä on mahdollista seurata asioiden korjaamista.

8. Vammaisneuvoston lausunnon hyväksyminen

Neuvostolta on pyydetty lausuntoa ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnoksesta 9.6. mennessä. Pyyntöistä lausuntoaikaa on jatkettu 11.6. saakka.

Työvaliokunta on valmistellut lausuntoluonnoksen. Lausuntoluonnos päätettiin hyväksyä pienin muutoksin ja se liitetään vammaisneuvoston verkkosivuille.

9. Kansliapäällikkö Jukka-Pekka Ujulan tapaaminen työvaliokunnan kanssa 28.5.

Kuultiin puheenjohtajan selvitys tapaamisesta.

Päätettiin kutsua kansliapäällikkö joulukuun järjestötilaisuuteen.

10. Järjestöjen ja toimialojen ajankohtaiset asiat

Niitä ei ollut.

11. Vammaisneuvoston yhteistyötilaisuus Helsingin yliopiston kanssa

Neuvosto on saanut yhteistyötarjouksen järjestää tilaisuuden Helsingin yliopiston kanssa kasainvälisen vammaisten ihmisten oikeuksien päivänä 3.12.

Neuvosto kuuli puheenjohtajan esittelyn asiasta ja totesi, että se osallistuu tilaisuuden järjestelyihin.

12. Vammaisneuvoston viestintä

Niitä ei ollut.

13. Muut asiat

Syksyn kokousajankohdat: ti 10.9., 8.10., 12.11., 10.12. Kaikki kokoukset pidetään klo 13.30–16.00.

Todettiin, että sotepe-lautakunnan budjetin on oltava valmiina 10.9.

14. Tiedotusasiat

Puheenjohtaja kertoi, että kaupunginhallitus oli valmistellut lausunnon vammaispalvelulain toimialan tarkistuksesta. Lausunnossa oli asioita, joita vammaisneuvosto oli nostanut esille omassa lausunnossaan. Tämän todettiin olevan erinomainen asia. Linkki kaupunginhallituksen lausuntoon on lähetetty neuvoston jäsenille.

Vammaisvoimaa! - tilaisuus pidetään Helsingissä 29.8.

Tilaisuutta koordinoi Vammaisfoorumi. Tilaisuudesta on lähtenyt kutsukirje Suomen vammaisneuvostoille.

Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja osallistuivat 27.5. Uudenmaan vammaisneuvostojen tapaamiseen

Järjestöyhteistyön vuorovaikutus rakenne sosiaali --, terveys ja pelastustoimessa -järjestöinfo 29.5.

Vammaisoikeuden webinaari uudesta vammaispalvelulaista 18.6. klo 15–17

[Vammaisoikeuden webinaari \(Teams\). Uuden vammaispalvelulain ajankohtainen tilanne | Tukiliitto](#)

15. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen 16.04.

Sirpa Puhakka
puheenjohtaja
sirpa.puhakka(a)pp2.inet.fi

Päivi Kurikka
sihteeri
paivi.kurikka(a)hel.fi

Liitteet: Vammaisneuvoston 21.5. muistio
Perusterveydenhuollon apuvälineet - esitys
Vammaispalvelujen vammaisten ihmisten erityisen vaativien palvelujen ja tilapäishoidon kehittämisen -hankkeet – esitys

Vammaispalvelujen oman asumispalvelutuotannon asiakaskyselyn tulokset – esitys
Lausuntoluonnos ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnoksesta
Keskusteluyhteenveto kansliapäällikkö Jukka-Pekka Uljulan tapaamisesta 28.5.
Järjestöyhteistyön vuorovaikutus rakenne sosiaali --, terveys ja pelastustoimessa –
järjestöinfo 29.5. – esitys
Vammaisvoimaa! -tilaisuuden kutsukirje